

SERGI BARNILS **Artista**

Trobaran obra seva a diferents museus: de la Galeria Nacional de Praga, passant pel Museu de Pintura i Escultura d'Istanbul fins al Palazzo dei Principi (Correggio, Itàlia) o el Museum Rohrerhaus de Wolfurt (Àustria), entre d'altres; actualment exposa a l'Espai VolArt de la Fundació Vila Casas, a Barcelona.

TEXT I FOTOGRAFIA
LLUÍS BUSQUETS I GRABULOSA

Neix a Bata (Guinea Equatorial) el 1954. El 1965 ja estudia al departament d'Art de Viaró amb Xavier Cabanach, Xavier Figueras i Francesc Casademont le Vieux. Després de guanyar dos premis extraordinaris en el VIII Certamen Nacional i Provincial Juvenil d'Art de Barcelona, estudià, entre altres centres, a l'Escola del Treball de Barcelona, i des del 1975 va cursar estudis a la Facultat de Belles Arts d'aquesta ciutat, on resideix. Des de 1995 exposa per tot Itàlia, Alemanya, Àustria, Suïssa, Holanda i Bèlgica, entre d'altres llocs. Un itinerari que el porta de ciutat en ciutat: de Torí a Amsterdam, de Zuric a Viena, de Ginebra a Carrara, de Bolonya a Madrid. La seva actual exposició a l'Espai VolArt es pot visitar fins al 26 de març. Em rep al seu espai i lluminós estudi de Sant Cugat. Li dic que no el vull destorbar, es posa el davantal del treball i ens movem entre teles, embalatges, cavallets, pots de color o aigüarars.

L'ha influenciat el fet de néixer a l'antiga Guinea espanyola? Hi vaig passar poc temps, en el ventre de la mare i un anyet i escaig. Però un crític com en Josep M. Cadena s'entretingué a analitzar colors, tons i textures dels meus quadres per a un catàleg d'una exposició que vaig fer a Bolonya i va deduir que sí. Nen prodigi? No ho vaig ser en absolut. Era un desastre acadèmicament. Sols destacava en les arts. M'entretenia mirant per la finestra la masia de can Volpelleres amb els seus arbres i ocells, o el moviment dels núvols, i no m'assabentava de res de les assignatures.

Com definiria l'art? L'art és l'intent d'harmonització del caos que a tots ens bull a dins en un cosmos ordenat i significatiu. S'ha dit que tant l'infant com l'home prehistòric fan gargots per la necessitat de donar forma al món. La necessitat d'expressió no es res més que el gest de deixar constància d'un instint de perpetuïtat. En la meua obra hi ha instint, gest, somnieig.

Per què l'abstracció? Com deia José Camón Aznar l'abstracció és el vehicle per arribar a configurar un art espiritual de primer nivell. Per portar el receptor a les regions de l'esperit, deia, no hi ha com l'abstracció, perquè és com un camp flotant de colors i taques que l'ànima humana percep amb més facilitat que la concreció.

Per a vostè la pintura ha d'eleva a les regions de l'esperit? Em recorda Kandinski, l'espiritual en l'art... I tant que sí! Jo no sóc dels que valora la pròpia obra amb els ulls d'altres que la contemplin. Procuro, com deia en Kandinski, que l'estat del meu esperit, de la meua ànima, es comuniqui amb l'esperit de l'espectador a través del canal de l'art. Pretenc una comunicació espiritual. El judici que faci qui contempla una obra meua no m'ha d'afectar. Ja m'he despullat. L'obra segueix viva esperant el gaudi de l'altre.

El seu art, doncs, té un component religiós... La pintura té connotacions espirituals més que religioses. Tot home té anhels d'absolut. L'esforç de l'ésser humà per arribar a Déu és infructuós, perquè la iniciativa sempre és seva.

Les seves primeres pintures eren, generalment, paisatges i figures cubistes o fauvistes. De mica en mica va anar agafant un estil abstracte, caracteritzat per un primitivisme infantil fins que començà a dia-

«Sóc un simple imitador del gran creador que és Déu»

¶ **«L'art és l'intent d'harmonització del caos que a tots ens bull a dins en un cosmos ordenat i significatiu»**

¶ **«El judici que faci qui contempla una obra meua no m'ha d'afectar. Ja m'he despullat»**

¶ **«La pintura té connotacions espirituals més que religioses. Tot home té anhels d'absolut»**

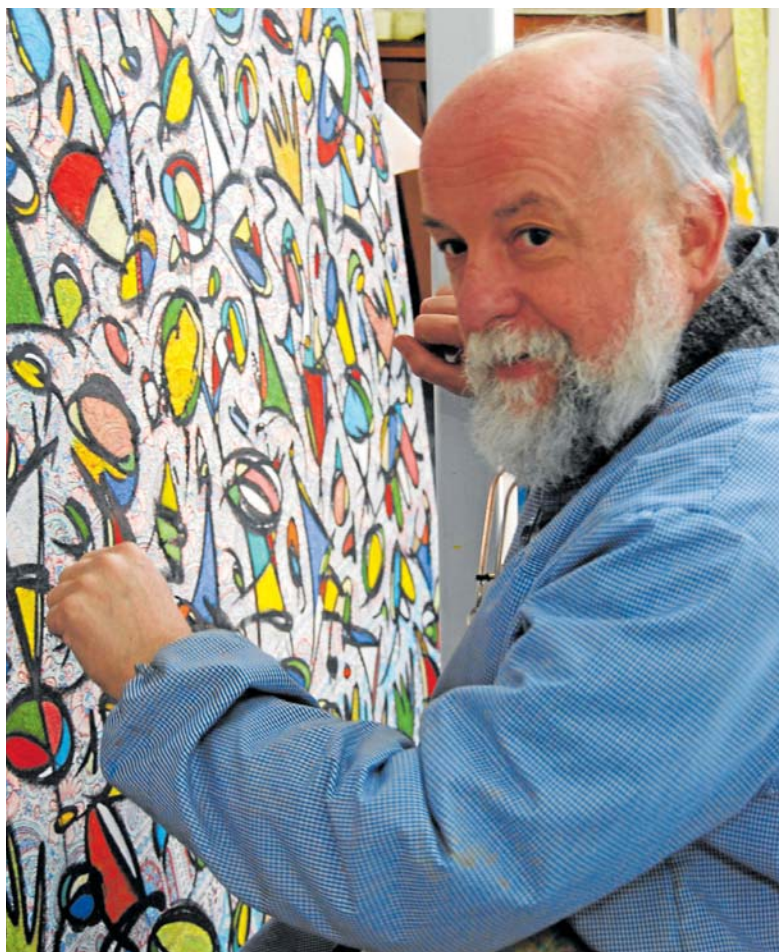
logar entre pintura i geometria. A més de Joan Miró o Paul Klee, quins altres pintors el van influenciar? Les primeríssimes pintures tampoc no eren geomètriques, sinó taques... És complicat això de definir les pròpies etapes... Feia una pintura molt lliure. Núvols, taques, clapes, marques. Una mica Turner. De cop em vaig capficar, vaig patir com un buit, i la pintura esdevingué necessitat de recerca. Aquí va començar la geometria amb formes bàsiques: cercle, triangle, quadrat. El cercle és l'eternitat, el temps, sense principi ni fi. El triangle és Déu, l'únic llumener. El quadrat és la terra, l'univers sencer que en un principi es creia que era quadrat. Imaginava una dama reclosa en un castell i traduïa les situacions a recursos geomètrics. El Miró em va influenciar molt, potser massa. M'empipava quan les crítiques deien que era «massa mironià». També Klee. Més endavant Cy Twombly. I també la primera etapa de Kandinski. La dama era la meua ànima, el castell la situació de captiveri en

què em sentia. Vaig passar anys esperant el meu alliberament. Aquest arribà no fa molt, quan vaig començar a relacionar-me amb el transcendent o, si ho prefereix, amb la divinitat. Vaig començar a llegir la Bíblia i això m'anà alliberant més i més. Tornava gairebé als començaments. Renoir deia que els pintors ens mirem massa el llombrícol; segons ell, els antics amb una vida modesta i amb temor de Déu, feien una obra més sublim. Renoir arribava a dir que sense religió no hi havia art. Darrerament, si em demana amb qui em fixo, hauria de dir que, sense tenir res a veure amb el missatge bíblic, em fascina el gest de Jackson Pollock, Georges Rouault, Willem de Kooning, Emilio Vedova, Clyfford Still, Franz Kline... Em trobo que el meu art com més evangèlic és gaudeix de més llibertat. Esguardo els americans, certament.

El seu moment de conversió? Un dia que pintava amoïnada i malament, d'esma, vaig escoltar una emissora de ràdio i va aparèixer el protestantisme en la meua vida. Parlaven de l'Evangeli sense ornaments, de l'Evangeli químicament pur. I aquella era l'aigua fresca que jo necessitava en la meua vida. Perquè la paraula de Déu, sense dogmatismes ni estructures humanes ni manaments ni fullaraca, arriba molt endins. Ha passat a molts artistes i a molta altra gent. Tot va ser simple. Ja sap que, per als protestants, «sola scriptura», «sola fides», «sola gratia» i «Jesús únic camí per arribar al Pare». Tot tan senzill que era el que necessitava i em va anar molt bé. Jo sóc de l'església evangèlica baptista. Lloem les coses ben fetes, el treball no és cap maledicció... Ara si veies que m'adulteressin la paraula de Déu, m'ho deixaria. Jo llegeixo els salms i els evangelis directament.

Durant el traspass de segle vostè ha treballat molt. He llegit això: «La poètica de Barnils parteix del Cicle dels jardins oblidats (monestir de Sant Cugat, 1996), creix amb L'alfabet de la meua vida (Brussel·les, 2000), s'expandeix per La ciutat cèlica i La mansió immutable (Palazzo Racani Arroni, d'Spoletto, 2001), fa un potent tour de force amb Europa

12 Marzo, 2017

(Ex Magazzini del Sale, Cervia, 2002), reposa damunt la roca de *L'etern invisible* (Spiralearte, Milà, 2003) i vibra per *Una pàtria resplendent* (Verona 2004) i les *Doxologies* (Sala Maragall, Barcelona, 2004)». Expliqui'm què significa tot això en la seva evolució. Ho ha dit tot vostè mateix. Senzillament significa un tempteig per ser feliç. He anat donant passos vers la feina ben feta sense donar l'esquena a la divinitat, com deia Renoir que cal per obtenir la felicitat. I perdoni que li citi, però estic llegint un llibre de l'impressionista que era tan bo escrivint com pintant. L'art grec o Giotto, Fra Angelico, Brueghel, Dürer, Rembrandt i d'altres pintaven per donar glòria a Déu. I això es nota. Jo tenia Déu oblidat. En el moment de recuperar-lo, l'obra se'n beneficià. Les formes canviaren. La paleta esdevingué brillant... Fa uns anys, quan feia quadres massa lluminosos, hi passava betum de Judea. I em quedava tranquil. Allò que diu l'evangelista Joan: «L'home prefereix la foscor quan les obres que fa no són bones». La meua obra s'ha anat transformant a mesura que jo m'anava transformant interiorment. Tornar enrere seria un fracàs terrible; ara m'inspiro en la Bíblia i sense aquest fil vermell moriria la meua obra i moriria jo amb ella.

Així s'entenen les exposicions de la primera dècada del segle. Després de la mostra *La glòria de Déu il·lumina la ciutat* (Clusone, 2005) les seves exposicions duïen nom de pedres precieuses: *Pedra de jaspí* (Imbersago 2005), *Pedra d'agata* (Torí, 2007), *Pedra de jacint* (Borgomanero, 2009). Els títols de les mostres que seguien s'inspiraren en el concepte bíblic dels desposoris entre la humanitat i la divinitat de què parla l'Apocalipsi... I, a més, són mostres fetes en terres italianes: l'entenen millor, allà? Es deu referir a mostres com *Els colors de la vida* (Piacenza, 2008), *De la nova Jerusalem* (Roma, 2006), *Aigua de vida* (Palau del Podestà, Castell'Arquato, 2007) i *Un càntic nou* (Milà 2007). Em poden entendre més els que sàpiguem que la Bíblia ha inspirat moltíssims pintors durant tota la història de l'art i, concretament l'Apocalipsi, a grans figures,

¶
«Jo tenia Déu oblidat. En el moment de recuperar-lo, l'obra se'n beneficià»

¶
«Em poden entendre més els que sàpiguem que la Bíblia ha inspirat moltíssims pintors durant tota la història de l'art»

¶
«Tothom que entra a treballar cada dia al seu estudi té un mèrit increïble»

des dels Beatus medievals als desconeguts pintors de Pantocràtors per no parlar de Renoir, Rembrandt, Cranach el Vell, Friedrich, Blake, Otto Dix, Max Beckmann, Chagall... Qui no té aquest bagatge cultural trobarà estrany que un pintor del segle XXI parli d'aquests temes. En contra del que pot pensar certa gent, no sóc cap fanàtic ni estic desfasat: aquests temes cada dia interessen més. Ja ho crec que interessin! Milton és una delícia, i no seria ningú sense la Bíblia! La revelació de Déu a l'home mai no s'exhaureix i mai no serà cosa del passat com mai no ho serà beure aigua o respirar.

El 2013 va il·lustrar el volum *Ocnos i el parat esglai*, de Salvador Esriu. Què li va suposar aquella feina? Em va permetre deixar-me anar. Primer vaig treballar amb un marxant alemany molt quadriculat. Després amb un italià... Em van ajudar molt, m'anava bé, però em faltava volar sense cotilles, deixar anar tot allò que ja bullia dins meu. Dec molt al gallerista Josep Canals, que

em portà a fires internacionals, i a l'editor Balasch. Em van obrir portes. Aquest darrer va fer il·lustrar l'obra d'Esriu i tant els galleristes alemanys com italians no els feia cap gràcia. Em deien que sortia del guió de sempre. Justament el que necessitava.

A les seves teles es noten colors molt elaborats i originals. S'aprèn a preparar colors treballant. D'això no te n'ensenyen a cap escola. Els pigments que Sebastià Ricart, amic del meu sogre, em va donar en quantitats generosíssimes, quan va tancar, fa anys, la seva fabriqueta de betums, m'han ajudat molt. Quan vull un bon blau ultramar, barrejo el pigment amb aigua i mèdiu acrílic, si vull pintar a l'aigua; o amb oli de llinosa i trementina, si vull pintar a l'oli. I així amb els grocs de cadmi, els verds de crom o els torrats de manganès. A més a més, les pintures evolucionen. Una vegada, a Torí, de lluny vaig veure un quadre que em captivà. Pensava demanar preu i tot, suposant que era d'un pintor italià. En acostar-m'hi vaig descobrir meravellat que era meu. Els pigments havien sofert uns processos químics amb què no havia comptat i, això no obstant, la millorava.

Treball o inspiració? Treball, treball! La inspiració ve treballant enmig de dificultats. M'agrada contemplar la naturalesa. Faig com l'abella, que va a la flor i del nèctar que extreu al rusc en fa mel i cera... Els pintors fem això: contemplem la natura, ens hi inspirem, però, després de la inspiració, com deia Picasso, ha de venir la transpiració: suar molt i barallar-te amb el que fas treballant.

Vist que inicialment treballà en ceràmica, l'artista ha de ser una mica artesà? Absolutament. M'identifico amb grans pintors, de Picasso al tàndem Mir-Artigas, que van estar decorant porcel·lanes anys i anys. He pintat moltes ceràmiques per sobreviure i m'he lamentat de la feina: pintar, coure, convèncer per vendre... Ara veig que la disciplina de l'artesà per seguir el procés m'ha fet un bé impagable en el camp de la pintura. Els processos tècnics ja no m'espanten. I tinc la paciència de veure com l'obra puja a poc a poc.

(L'entrevista acaba prenent ara aire de conversa. Parlem de la tècnica de l'encàustica, de la crisi actual, de l'aporia art-comerç, dels mecenes d'abans i d'avui, constatem que les galeries van a mal borràs... «Sempre hi ha hagut col·leccionistes que s'han mogut pel gust i la passió, i no pel valor de la inversió. Vila Casas és un bon exemple al nostre país. Ara no és temps d'especulació». Valorem fires internacionals - «són molt útils: l'Artissima de Torino em va donar a conèixer internacionalment», l'interès dels joves per l'art... «Potser no els sabem oferir l'art que necessiten qualitativament». El veig com un home obert, optimista i autocrític. M'assegura que al MACBA hi tornarem a veure Appels, De Koonings, Twomlys).

Quan il·lustra llibres, se sent grafista? No em sento grafista ni il·lustrador. Davant d'un paper de deu centímetres hi poso la mateixa passió que davant d'una tela de quatre per quatre. No em sento ni tan sols pintor. Sóc un simple imitador del gran creador que és Déu.

Vostè és del 1954 i fa part d'una generació que va de R. Llimós (1943), Soledad Sevilla (1944), Viladecans (1948), Frederic Amat (1952) o Perico Pastor (1953), Jaume Plensa (1955), Martín Carral (1959) i d'altres... Amb quins pintors de la seva generació sent més afinats? No vull entrar a dir uns noms i menystenir-ne d'altres. Tothom que entra a treballar cada dia al seu estudi té un mèrit increïble. Tots aquest que se l'han jugada i han viscut la seva obra apassionadament són dignes d'admiració.

Vist que avui puc analitzar millor els detalls del *Judici Final* de Michelangelo digitalment a casa que no pas a Roma, tornarem a Altamira o hem de comptar en un futur immediat amb diversos i nous suports i canals per a l'art? Altamira és un referent per fer de catapulta. Hem de mirar el retrovisor de tant en tant, però albirar endavant, si no volem sofrir cap patacada. I el *Judici final*, millor veure'l a la Sixtina i ensumar-lo, si et deixen. Ens hem de fixar amb el que s'ha fet per fer coses de pes. Es fan coses molt bones i se'n faran, amb els suports i canals que sigui. Perquè l'home està fet a imatge del Creador. Tenim capacitats que no ens podem ni imaginar. ▀